

י' אייר תשס"ב
22 אפריל 2002

אל:
תפוצה: א', נצ'(1), ב'(3), ג'(1), ד'(2), ו'

הוראת ביצוע מס הכנסה מס' 2002 / 6 - שומה

- הנדון:** 1. רענון הו"ב 20/91 בנושא תנאים לקבלת אישור הנציבות להגשת דוחות שנתיים ונספחיהם המופקים ע"י תוכנת מחשב חיצונית.
2. דגשים בעת קליטת ובדיקת דוחות שנתיים המופקים ע"י תוכנת מחשב חיצונית.

כללי

עפ"י הוראות הפקודה ובהתאם לפרסום ברשומות קיימת חובה על הנישומים להגיש הדו"חות השנתיים על ההכנסה והנספחים לדו"ח זה במתכונת שנקבעה ע"י הנציב.

נציבות מס הכנסה מאפשרת לבעלי תוכנה להפקת דו"חות שנתיים והנספחים לדו"חות אלה לקבל אישור הנציב להגשת הדו"חות והנספחים עפ"י תכנה שתאושר, ובלבד שיתמלאו התנאים הבאים:

1. תנאים מוקדמים להגשת בקשה להגשת דו"חות ממוכנים

- 1.1 בקשה לקבלת אישור להגשת הדו"חות השנתיים והנספחים לדו"ח השנתי המופקים עפ"י תוכנה למי שטרם קבל אישור דומה בעבר תועבר לסגן הנציב לשומה כאשר היא נתמכת באישור מייצג, כאמור בסעיף 236 לפקודה, שבדק את נכונותה לגבי 10 נישומים לפחות, והמאשר שלפי ממצאי בדיקתו, מהנתונים הכלולים בתוכנה ובתדפיסים שהופקו על פיה, עולה כי הם ממלאים אחרי הוראות החוק והדיווח על ההכנסה.
- 1.2 חידוש האישור לתקופה נוספת יתאפשר למי שבפועל מראה כי בשנה שחלפה התוכנה שווקה ו/או שימשה ל- 10 מייצגים לפחות, ונעשה לגביה שימוש הלכה למעשה ב- 100 תיקים, מהם 50 תיקים לפחות בהם הוגשו דו"חות לפי פרק ב' לחוק התאומים.
- לבקשה יש לצרף רשימה מרוכזת ומעודכנת של המייצגים/נישומים המהווה אסמכתא לפנייה ולמספר המשתמשים בתכנה.
- 1.3 הגשת הבקשה לאישור תכנה המאפשרת הגשת הדו"ח ו/או הנספחים עפ"י תדפיס ממוחשב תתאפשר לגבי שנת המס שחלפה בלבד, ולמי שיתחייב להמציא ערבות בנקאית לפקודת אגף מס הכנסה בסך 20,000 ש"ח בתוקף לשנה.

- 1.4 על בעל הבקשה יהא לפרט בבקשתו פרטי מנהלים, בעלי עניין ושותפים בתכנה, בציון כתובות ועיסוקים של כל אחד מהם.
- 1.5 בעל הבקשה יפרט בבקשתו שם איש הקשר שיהא אחראי כלפי אגף מס הכנסה לכל שינוי שיידרש לבצע בתכנה. איש זה יתחייב לעדכן האגף על כל שינוי שיחול בבעלות ובשליטה של בעל האישור, לרבות שינוי המען.
- 1.6 ניתן יהא להגיש בקשה לאישור הגשת דו"חות והנספחים, ובלבד שהבקשה תתייחס לכלל טפסי הדו"ח או הנספחים. עם זאת ניתן יהא להגיש בקשה להגשת טפסי 1301 ו-1214 בנפרד ו/או לנספחים המתייחסים לנישום לפי פרק ג' או לנישום לפי פרק ב' לחוק התיאומים. יודגש כי לא תאושר בקשה לאישור הגשת נספחים חלקיים ו/או נבחרים, שאינה כוללת את מכלול הנספחים הרלבנטיים לנישום – בין לפי פרק ג' ובין לפי פרק ב' לחוק התיאומים.
- בקשות מיוחדות להגשת דו"חות לקבוצה מוגדרת של נישומים כגון: - חקלאים, קבלנים, מוסדות כספיים וכדומה, תישקלנה לגופן.
- 1.7 בעל האישור יחויב לדווח לנציבות מס הכנסה על כל ליקוי/שיבוש שיתגלה בתוכנה ולהודיע ללקוחותיו על הליקוי שנתגלה ו/או על כל שיפור או שינוי שנעשה בתוכנה. במקרים כאמור וכן במקרה ויתגלה ליקוי מהותי ע"י המשתמש ו/או ע"י מפקחי האגף, כי אז תחול על בעל האישור חובה לספק ללקוחותיו ולאגף מס הכנסה מהדורה מעודכנת של התוכנה, עם תאריך עדכון.
- 1.8 המבקש יתחייב במילוי התנאים הבאים:
- אספקת התוכנה לנציבות מס הכנסה לצורך בחינתה ובדיקתה לפני מתן האישור.
 - המצאת התוכנה שאושרה ותדפיס דברי ההסבר למשתמש - לנציבות מס הכנסה ולשתי יחידות שדה – על-פי דרישה. ביחידות השדה, כאמור, ימונה איש קשר עם בתי התוכנה, כך שכל פניות עובדי משרד השומה אל בתי התוכנה, תעשינה באמצעות איש הקשר, במידת הצורך.
 - התקנת התכנה שאושרה במחשבים הפועלים ו/או שיפעלו בנציבות מס הכנסה ובשתי יחידות שדה.
 - עריכת יום עיון מרוכז להפעלת התכנה למפקחים, שייקבע ע"י הנהלת האגף.

2. מתכונת האישורים

- 2.1 האישורים שיופקו ע"י האגף יוגבלו לנוסח הטפסים ולנספחים, מבלי להכניס שינויים כלשהם בנוסח הטופס. טפסים אלה יהיו מיועדים לשימושם של מייצגים מורשים עפ"י הפקודה.
- אישור טפסי 1301 ו-1214 יותנה בכך כי יודפסו במתכונת ובצבע הטפסים התקניים של האגף.

2.2 בכל אחד מהתדפיסים שיופקו ע"י המשתמש – בטופס המרכז, (טפסי 1392 א'-ד') ובנספחים לטופסי 1301, 1214 יירשמו הפרטים הבאים:

- שם בעל האישור להגשת דו"ח ממוחשב.
- מספר סידורי מזהה של התוכנה שאושרה (קוד - כמצוין ע"ג האישור שהופק ע"י הנציבות לאותה שנת מס) בציון תאריך תוקף.
- שם המייצג ופרטיו, לרבות מספר המייצג.
- אתראה למשתמש המודיעה כי "אישור נציבות מס הכנסה לא חל לגבי תוכן ומילוי הטפסים והחשובים הכלולים בתוכנה, לרבות קיזוז הפסדים והעברות".
- בראש כל עמוד יירשם מספר סידורי רצוף, תאריך ושעת הפקה, כאשר בדף האחרון לתדפיס, יירשם המספר הכללי של דפי התדפיס, כולל מספר העמוד של הטופס המרכז. יודגש כי כל תדפיס של הדוח על נספחיו ישא על גבו את אותה שעת הדפסה (hh:mm:ss).
- **בדף האחרון לתדפיס שיוגש לפקיד השומה, בציון מספר סידורי של הדף, יפורטו הסכומים הרשומים בכל אחד מנספחי הדו"ח, תוך השוואה לסכומים שהועברו לטופס הדו"ח השנתי.**
- חתימתו של הנישום המאשרת תוכן התדפיס תופיע במתכונת התדפיסים הידניים.

2.3 אישור הנציבות להגשת דו"ח ממוחשב יבוטל ו/או לא יחודש לתקופה נוספת במקרים הבאים:

- בעל האישור לא הודיע לרוכשי התוכנה ולנציבות מס הכנסה על הליקויים שנתגלו ו/או על שיפורים או שינויים שנערכו בתוכנה ושיש להם נגיעה לחישוב ההכנסה החייבת.
- במקרים כאמור לעיל וכן כאשר בעל האישור לא מלא אחר דרישת הנציבות ולא תיקן התכנה ולא שלח ללקוחותיו, לרבות אגף מס הכנסה, גרסה מתוקנת לתכנה תוך 30 ימים מיום פניית אגף מס הכנסה.
- בעל האישור לא הודיע על שינויים שחלו בבעלי עניין ו/או במען לתכתובת.
- כל חריגה ביישום הוראות סעיף זה תאפשר לנציבות מס הכנסה לממש את כתב הערבות עפ"י סעיף 1.3 לעיל ולפרסם ברבים ביטול כתב האישור, בציון פרטי בעל האישור, והליקויים שנתגלו בתוכנה.

3. עקרונות להפעלה תקינה של התוכנה בידי המשתמש

3.1 למשתמש לא תינתן אפשרות כניסה ו/או עדכון לטבלאות מדד יוקר המחיה ולמדדי שער המטבע – להלן: "טבלאות המדדים הקשיחות".

מדדים הרלוונטיים לשנת המס הרלוונטית הכלולים בתוכנה, (טבלאות המדדים הקשיחות), יודפסו ויועברו מראש לבדיקה ולעיון נציבות מס הכנסה

- 3.2 סיכומים, הכפלות והפחתות של נתונים יבוצעו אוטומטית לפי המקדמים שנקבעו כאשר למשתמש לא תתאפשר כניסה לשדות תוצאתיים המהווים סיכומים, מכפלות ולכל פעולה חישובית. הוראה זו תחול אף לגבי סיכומי ביניים שאינם מוצגים בדו"חות המודפסים.
- במסגרת החישובים האוטומטיים אין לאפשר עיגול מקדמים כלפי מטה או מעלה. העברת נתוני יתרות ומלאי מהדיווחים לשנים קודמות ומהנספחים המהווים חלק מהאישור או התוכנה, יועברו אוטומטית וללא אפשרות תיקון.
- הוא הדין לגבי נתונים המועברים מהטופס המרכזי ומהנספחים לטופס הדו"ח השנתי.
- 3.3 יחד עם זאת קיימים מצבים בהם אין מנוס מלאפשר למשתמש להזין נתונים מאולצים, כגון יבוא נתונים מתוכנה אחרת; מעבר מתוכנה אחת לאחרת; התאמת פחת נצבר בעקבות הסכם שומה; הזנת נתוני נכס קיים עם רכישתה של תוכנה חדשה וכו'.
- במקרים כגון אלה תאפשר התוכנה הזנתם של נתונים מאולצים, תוך ציון אתראה בתחתית דף הפלט בנוסח הבא: **"טופס זה כולל נתונים מאולצים שהוזנו ע"י המשתמש, ומסומנים בסולמית (#)"**.
- בנוסף לכך, בצדו של כל שדה המכיל נתון מאולץ כאמור יופיע סימן סולמית (#).
- יודגש כי לגבי נתונים המועברים מהטופס המרכזי ומהנספחים לא תתאפשר בכל מקרה הזנה ידנית של הנתונים.
- תוקף האמור בסעיף זה יחול החל מטפסים המתייחסים לשנת המס 2001.
- 3.4 סימני הפעולות החשבונאיות הקבועים בטופסי הדו"ח והנספחים יהיו קשיחים, ולמשתמש לא יתאפשר לשנות סימנים אלה.
- הוא הדין לגבי שיעורי הניכוי בשל מלאי ותאום הוצאות ריבית עפ"י הסעיפים 16 ו-17 לחוק התאומים, או כל ניכוי/חישוב המוגבל בחקיקה בתקרה כלשהי.
- 3.5 יש לכלול בתוכנה המיועדת לחברות חודש המאזן, ולהבטיח כי כל שינוי המתרחש בתקופת הדו"ח לגבי נישומים יחידים וחברות – גריעות ותוספות, קניות ומכירות וכיוצ"ב – לא ייקלטו אלא עפ"י המועדים והשערים התקפים בתקופת הדיווח.
- 3.6 במקרים בהם טופס יא מהווה חלק ממערכת ניהול הפנקסים והדיווח הממוחשב, אזי הכללים הקבועים בהנחיות אלה, לרבות העברות אוטומטיות לנספחים המתאימים, יחולו גם על טופס זה.
- 3.7 קליטת נישום חדש למערכת מחייבת הגדרת סיווג הקבוע עפ"י חוק התאומים לעניין הדיווח על ההכנסה.
- הגדרת הנישום וסיווגו לקבוצה כלשהי, תחיל עליו מכלול חישובים שבאותה שיטה.
- 3.8 הטפסים והנספחים שיאושרו ייערכו בשלמותם עפ"י המערכת המודפסת התקנית. לא ניתן יהא לקלוט בהם נתונים בשדות שאינם מיועדים למילוי.
- 3.9 בשותפות, כל טיפול פרטני באחד השותפים, כגון נתוני התשלומים לביטוח לאומי עפ"י טבלה 5 לטופס 1392, ימוין ויפורט לכל אחד מהשותפים בנפרד - כל אחד עפ"י התשלומים שביצע בפועל.

4. אישורים

הודעות למשרדים בדבר האישורים שהופקו עפ"י הוראות חוזר זה תשלחנה ליחידות מיד לאחר הנפקתם למבקשים.

5. דגשים בעת קליטת ובדיקת דוחות שנתיים המופקים על-ידי תוכנת מחשב חיצונית

5.1 הגשת דו"חות עפ"י טפסים בלתי מאושרים

עפ"י סעיף 25(א) לחוק התיאומים, נישום חייב להגיש דו"ח תאום אינפלציוני עפ"י טפסים שנקבעו ע"י הנציב.

דו"חות שיוגשו ע"י נישומים עפ"י תוכנה/תדפיסים, שלא קבלו אישור הנציב עפ"י פרק 4, מהווים דו"חות סתמיים ושידורם למחשב ייעשה ע"י התקצירנים עפ"י קוד הנמקה 37 שתכנו כדלקמן:

"דו"ח התאום האינפלציוני שהוגש על ידך מהווה דו"ח סתמי, הואיל ולא נערך עפ"י הטפסים שנקבעו ע"י הנציב. עליך להגיש הדו"ח מידית בטפסים התקניים".

5.2 הגשת דוחות במתכונת התדפיסים שהופקו לפי תכנה שהותקנה במחשב נמ"ה

נתב שלב ב' יבדוק שהתדפיסים מוגשים במתכונת התדפיסים שהופקו לפי תכנה שאושרה, ושהותקנה במחשב נמ"ה, והם כוללים את כל הפרטים הנדרשים בהתאם לסעיף 2.2 לעיל, ובכלל זה: שם בעל האישור להגשת דוח ממוחשב; מספר סידורי מזהה של התוכנה שאושרה בציון תאריך תוקף; בכל עמוד - מספר סידורי רצוף וכן תאריך ושעת הפקה, כאשר בדף האחרון לתדפיס רשום המספר הכללי של דפי התדפיס. הנתב יודא שכל תדפיסי הדוח נושאים על גבם את אותו תאריך ואותה שעת הדפסה (hh:mm:ss).

5.3 התאמה בין הסכומים הרשומים בנספחי הדוח לבין הסכומים שהועברו לדוח השנתי

כאמור בסעיף 2.2 לעיל, בדף האחרון לתדפיס שיוגש לפקיד השומה, יפורטו הסכומים הרשומים בכל אחד מנספחי הדו"ח, תוך השוואה לסכומים שהועברו לטופס הדו"ח השנתי. נתב שלב ב' יודא קיומו של דף כאמור המרכז את הסכומים מכל נספחי הדוח, ויבדוק כי סכומים אלה תואמים את הסכומים שהועברו לדוח השנתי.

5.4 בדיקת סכומים מאולצים שהוזנו על ידי משתמש ולא חושבו באמצעות התוכנה

כאמור בסעיף 3.3 לעיל, התוכנה מאפשרת במצבים מסוימים הזנת נתונים מאולצים. בצדו של כל שדה המכיל נתון מאולץ כאמור יופיע סימן סולמית (#), ובתחתית דף הפלט יופיע הסבר על מהות הסימן בנוסח הבא: "טופס זה כולל נתונים מאולצים שהוזנו ע"י המשתמש ומסומנים בסולמית (#)".

במקרים כאמור על המפקח המטפל בתיק לדרוש הסבר המייצג על הסיבה בעטיה הוזנו נתונים מאולצים, ולבדוק את נכונותם.

6. תחולה

תחולת ההוראה לגבי הדו"חות שיוגשו לשנת המס 2001 ואילך.

ב ב ר כ ה

נציבות מס הכנסה ומיסוי מקרקעין

נ ס פ ח

הטופס המרכז – טופס 1392

שדות 16 17 - הקליטה של תוספת או ניכוי בשל אינפלציה תתבצע אוטומטיות עפ"י נספח 7 ובמגבלות הבאות:

- לא ייקלט ניכוי אם ההכנסה החייבת עפ"י שורה 13 שלילית.

- לא ייקלט ניכוי העולה על השיעורים הקבועים בסעיפים 7(ב) ו-7(ג) לחוק התאומים.

נספח 2 – ניירות ערך

- חובה למלא הנספח על שני חלקיו.

- יש לקיים בדיקות לוגיות ובקורות תלות בין השדות השונים ולפי טורים.

- סה"כ ממכירת ניירות ערך עפ"י סעיף 2 צ"ל זהה לסה"כ המכירות עפ"י סעיף 1.1, בניכוי טור מספר 1.

נספח 3 – תיאום הוצאות ריבית

לסעיף 2.2 בטופס – תאריך השינוי השלילי יהיה לכל המוקדם מתחילת שנת המס ולפי המדד של חודש שקדם לחודש הראשון של תחילת שנת המס.

נספח 4 – ניכוי בשל פחת

חישוב שיעור עלית המדד ייערך לכל המוקדם לפי המדד הקובע לתקופת המס הרלבנטית.

נספח 5 – ההכנסה ממכירת נכס מוגן/קבוע

חישוב שיעור עלית המדד ייערך, לכל המוקדם, לפי מדד הקובע לתקופת המס הרלבנטית.

נספח 6 – הפסדים

- אין לאפשר קליטת מדדים שאינם במסגרת שנת המס הקובעת וכשהמדד הבסיסי לחישוב התאום יהא מדד החודש שבתום שנת המס הקודמת.

- הסכומים שיירשמו בשדות 6 ו-10 יחושבו אוטומטית עפ"י התוכנה. התוצאה של סעיף 6 תועבר גם היא אוטומטית לטופס המרכז.

נספח 7 – סיכום ההון

- לנספח זה יועברו אוטומטית וללא שינויים כל הנתונים התוצאתיים עפ"י רשימות העזר 1 - 4 לנספח.

- אחוז חלקה של החברה ברווחי השותפות חייב להיות קטן מ-100.

רשימה 4 לנספח 7

- אין לאפשר קליטת שינויים חיוביים או שליליים במועדים הקודמים לתחילת שנת המס.